

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 412

van **YASMINE KHERBACHE**

datum: 3 maart 2016

aan **LIESBETH HOMANS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, INBURGERING, WONEN, GELIJKE KANSEN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Bestrijding radicalisering - Uniform begrippenkader en objectieve risicoanalyse

Tijdens de eerste voortgangsrapportage van 9 november 2015 over de uitvoering van het Vlaams Actieplan 'deradicalisering' werd door verscheidene parlementsleden de nood aan een regelmatige rapportering rond cijfers benadrukt. Zo stelde collega Bart Somers: "Maar als je een deradicaliseringsbeleid wilt voeren en je wilt dat preventief doen, dan is er nood aan regelmatige rapportering rond cijfers. Hoeveel mensen vertrekken er nu? Hoeveel mensen komen er terug? Hoeveel mensen zitten in een deradicaliseringsprogramma? Het is de vraag naar een beetje hard cijfermateriaal dat toelaat de evolutie van deze problematiek op te volgen. Stelt u zich voor dat er op een bepaald moment niemand meer vertrekt. Dan verandert deze problematiek natuurlijk van aard. Ik denk niet dat we zover zijn. Was dat maar het geval! Wat is de evolutie op het terrein?"

Om een dergelijke monitoring, ook voor de Vlaamse bevoegdheden, mogelijk te maken, is het noodzakelijk dat er een eenvormig begrippenkader wordt gehanteerd. Wat wordt bijvoorbeeld begrepen onder een 'Syriëganger' (en welke eventuele categorieën zijn er), een Syriëstrijder, een 'geradicaliseerd persoon', een 'radicaliserende persoon', een 'deradicaliseringsprogramma', een 'reïntegratieprogramma', ... Enkel met een eenvormig begrippenkader lijkt het mogelijk te zijn zicht te krijgen op het aantal en het profiel van geradicaliseerde en/of radicaliserende personen die gevolgd worden door Vlaamse justitiehuisen, die in een VDAB-traject zitten, wiens kinderbijslag ontnomen werd, die sociale hulpverlening krijgen in gevangenissen, die in jeugdinstellingen zitten, die in een reïntegratieprogramma zitten enzovoort. Op basis van een doorgedreven monitoring kan vervolgens o.a. een objectieve risicoanalyse gebeuren, op basis waarvan al dan niet extra middelen voor steden en gemeenten kunnen worden toegekend (cfr. aanbeveling 34). Tevens laat het toe een volwassener debat te hebben over de effectiviteit van de genomen en voorgestelde maatregelen.

Op het eerste gezicht lijkt het Vlaams Platform Radicalisering het juiste forum voor het ontwikkelen van een dergelijk begrippenkader. Aanbeveling 27 van de Vlaamse resolutie betreffende de bestrijding van gewelddadige radicalisering roept de Vlaamse Regering immers op "het Vlaams Platform Radicalisering, met zijn afgevaardigden van alle betrokken overheidsdiensten, goed uit te bouwen. Het moet een centraal aanspreekpunt zijn dat snel de eerste tekenen van radicalisering kan detecteren en dat daarrond snel alle informatie en expertise samenbrengt. Het moet ook dienen als een platform dat alle kennis en expertise die opgedaan wordt, verzamelt en voor alle deelnemers beschikbaar maakt."

Uit een antwoord op een (federale) schriftelijke vraag van Koen Metsu bleek dat van de 589 Belgische gemeenten er al 93 werden geconfronteerd met vertrekkende Syriëstrijders.¹ Daaruit blijkt dat het fenomeen al lang niet meer beperkt is tot de stedelijke regio's rond Antwerpen en Brussel. Een 'objectieve risicoanalyse' zou hier soelaas kunnen bieden. Daarvan lijkt echter nog geen sprake te zijn, aangezien de zogenoemde 'objectieve risicoanalyse' tot zover slechts gebeurde in het kader van de projectoproep voor lokale besturen. Steden en gemeenten die geen aanvraag indienden werden evenwel niet geanalyseerd. En de risicoanalyse bestond slechts uit een omgevingsanalyse die de steden en gemeenten zélf opstelden, en voor het overige uit verslagen van de gemeenteraad, verslagen van overleg, bestaande plannen, initiatieven, ...

1. Wat het uniforme begrippenkader betreft.

Bestaat er reeds een eenvormig en afgesproken begrippenkader dat gehanteerd wordt door alle Vlaamse diensten en lokale overheden in de strijd tegen radicalisering?

Zo ja:

- a) kan dat kader als bijlage toegevoegd worden aan het antwoord op deze schriftelijke vraag;
- b) door wie wordt het begrippenkader gehanteerd;
- c) gebeurde er een afstemming wat het begrippenkader betreft met het federale niveau? Zijn de gehanteerde begrippen volledig uniform;
- d) waar en hoe kwam het kader tot stand (is het Vlaams Platform inderdaad hiervoor het juiste forum)?

Zo neen, waarom niet? Deelt de minister de bekommernis dat een uniform begrippenkader noodzakelijk is voor een doorgedreven monitoring?

2. Wat de objectieve risicoanalyse betreft.

- a) Is de minister van mening dat een risicoanalyse die beperkt blijft tot de steden en gemeenten die een projectsubsidie aanvragen, die zich wat de omgevingsanalyse beperkt tot een analyse van de steden en gemeenten zélf, die zich voor het overige slechts baseert op verslagen van gemeenteraden etc, ... de objectieve risicoanalyse is waarnaar in de Vlaamse resolutie gevraagd wordt?

Indien zo, op welke manier gebeurt dan de objectieve risicoanalyse voor de steden en gemeenten die geen projectsubsidie aanvroegen?

- b) Deelt de minister de overtuiging dat een doorgedreven monitoring op basis van een uniform begrippenkader (zie deelvraag 1) de juiste basis is voor een objectieve risicoanalyse, op basis waarvan al dan niet extra middelen voor steden en gemeenten kunnen worden toegekend? Waarom (niet)?
- c) Zal de minister bijgevolg een écht instrument ontwikkelen dat een objectieve risicoanalyse toelaat? Welke stappen zal de minister, met welk tijdpad, ter zake nog ondernemen?

¹ http://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20160222_02143115

LIESBETH HOMANS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, INBURGERING, WONEN, GELIJKE KANSEN EN ARMOEDEBESTRIJDING

ANTWOORD

op vraag nr. 412 van 3 maart 2016

van **YASMINE KHERBACHE**

1. De Vlaamse overheid is opgenomen in de verschillende structuren van het Plan R en hanteert de definities die in het kader hiervan zijn bepaald:

Radicalisme: "Het nastreven en/of ondersteunen van diep ingrijpende veranderingen in de samenleving, die een gevaar kunnen opleveren voor de democratische rechtsorde (doel), eventueel het hanteren van ondemocratische methodes (middel), die een afbreuk kunnen doen aan het functioneren van de democratische rechtsorde (effect)"; of meer algemeen: "radicalisme is de bereidheid om de uiterste consequentie van een denkwijze te aanvaarden en in daden om te zetten".

Radicalisering: "Een proces waarbij een individu of groep van individuen op dusdanige wijze wordt beïnvloed dat dit individu of deze groep van individuen mentaal gevormd wordt of bereid is tot het plegen van terroristische handelingen."

De monitoring van het aantal Foreign Terrorist Fighters (FTF) gebeurt door de veiligheids- en inlichtingendiensten via de dynamische databank FTF. Het is de bedoeling dat in de individuele inlichtingenfiche ook informatie wordt opgenomen over de genomen maatregelen, ook deze die genomen worden door de socio-preventieve actoren. De definiëring en categorisering van FTF is geregeld in de "omzendbrief van 21 augustus 2015 betreffende de informatie-uitwisseling rond en de opvolging van de FTF afkomstig uit België".

De informatiedoorstroom naar de Vlaamse overheid is vandaag geregeld in het kader van het Plan R. Een vlotte en efficiënte informatiedoorstroom is cruciaal opdat de Vlaamse overheid ten volle haar hefboomen op vlak van preventie en nazorg kan aanwenden in de aanpak van gewelddadige radicalisering en extremisme. Dit vormt dan ook een aandachtspunt bij de evaluatie van het Vlaamse actieplan ter zake.

2. Dergelijke analyses behoren in de eerste plaats tot de bevoegdheid van de veiligheids- en inlichtingendiensten. Via de structuren van het Plan R (Nationale Task Force, Lokale Taskforce, Lokale Integrale Veiligheidscel) wordt de informatieflex met de lokale bestuurlijke overheid verbeterd. De korpschef vormt hierbij de brug tussen de veiligheids- en inlichtingendiensten en de bestuurlijke overheid.

Bij de projectoproep hebben we inderdaad gevraagd aan de indieners om zelf een omgevingsanalyse te maken en om op basis van eigen documenten (verslagen, bestaande actieplannen, brief van de korpschef,...) aan te tonen dat er sprake was van een bestaande problematiek. Bij de selectie hebben we deze informatie gelegd naast de info die werd opgevraagd bij de veiligheids- en inlichtingendiensten. De selectie gebeurde dus op basis van objectieve gegevens. Hierbij is het belangrijk om te onderstrepen dat het aantal vertrekkers en terugkeerders niet als enige factor in rekening werd gebracht. Een ernstig lokaal preventief beleid wacht vanzelfsprekend niet tot er vertrekkers of terugkeerders gemeld worden maar zet in op de sensibilisering en vroegdetectie. Net op die domeinen beschikt de Vlaamse overheid over heel wat hefboomen.